

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

18 grudnia

№ 108.

Rok 1934.

TREŚĆ:

ROZPORZĄDZENIA MINISTRA:

- Poz.: 959**—Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad gminnych na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego 2205
- 960**—Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego do zarządu gminnego na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego 2215

959.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 6 grudnia 1934 r.

w sprawie regulaminu wyborczego do rad gminnych na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Na podstawie art. 29 ust. (7), art. 30 ust. (3) i art. 129 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) zarządzam co następuje:

Postanowienia ogólne.

§ 1. (1) Przez artykuły ustawy, powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, należy rozumieć artykuły ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294). Przez paragrafy, powołane bez bliższego określenia, należy rozumieć paragrafy rozporządzenia niniejszego.

(2) Określenie „gmina”, użyte w rozporządzeniu niniejszem, oznacza gminę, powstałą na podstawie art. 103 ustawy; przy pierwszych wyborach czynności, przewidziane w §§ 8 ust. (1) i 9 ust. (2) dla sołtysa, spełniają na terenie województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego dotychczasowi wójtowie, w województwach zaś pomorskiem i poznańskim — dotychczasowi sołtysi, a na terenach dotychczasowych obszarów dworskich — dotychczasowi przełożeni tych obszarów; w braku tych organów — organa tymczasowe, powołane w myśl przepisów art. 20 ust. (5), art. 50, art. 55 ust. (2) art. 72 i 73 ustawy oraz przepisów dotychczasowych; każdy z wymienionych organów spełnia poruczone mu czynności wyborcze na obszarze swego dotychczasowego urzędowania.

§ 2. (1) Wybory radnych gminnych są równe i stosunkowe i odbywają się w głosowaniu tajnym na listy kandydatów.

(2) W gminach wiejskich, których obszar stanowi jedną miejscowość (art. 15 ust. (4) ustawy), radnych gminnych wybiera się na zasadach, określonych rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 września 1934 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad gromadzkich na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 760).

§ 3. (1) Wybrany na radnego gminnego może być każdy obywatel polski bez różnicy płci, który ukończył do dnia zarządzenia wyborów 30 lat, ma w myśl art. 3 ustawy na terenie danej gminy ogólne prawa wybierania do organów ustrojowych związków samorządowych bez względu na to, czy jest członkiem danego kolegium wyborczego, czy nim nie jest.

(2) Liczbę radnych gminnych określa starosta powiatowy w zależności od liczby mieszkańców w gminie, stosownie do art. 11 ust. (2) ustawy.

§ 4. (1) Obszar gminy może stanowić jeden okrąg wyborczy, bądź może być podzielony na okręgi wyborcze.

(2) Decyzja w sprawie podziału obszaru gminy na okręgi wyborcze należy do starosty powiatowego, który określa również ilość mandatów radnych dla każdego okręgu w zależności od liczby mieszkańców. Liczbę mieszkańców w każdym okręgu wyborczym ustala się na podstawie prowadzonej przez gminę ewidencji ludności.

(3) Każdy okrąg wyborczy powinien stanowić jedną ciągłą całość terytorjalną.

(4) Na jeden okrąg wyborczy nie może przypaść mniej, niż 3 mandaty radnych.

§ 5. (1) Radnych gminnych w gminach niepodzielonych na okręgi wyborcze wybiera gminne kolegium wyborcze.

(2) Radnych gminnych w gminach podzielonych na okręgi wyborcze wybierają w poszczególnych okręgach wyborczych okręgowe kolegia wyborcze.

(3) W skład gminnego kolegium wyborczego wchodzi:

- a) od gromad, które posiadają rady gromadzkie — ich radni gromadzcy,
- b) od innych gromad — ich delegaci w liczbie od 2 do 10, ustalonej przez starostę powiatowego zależnie od liczby mieszkańców gromady i
- c) sołtysi i podsołtysi wszystkich gromad.

(4) W skład okręgowego kolegium wyborczego wchodzi: sołtysi, podsołtysi, radni gromadzcy i delegaci gromad z obszarów, które położone są w granicach danego okręgu wyborczego.

§ 6. (1) Po przeprowadzeniu na terenie gminy wyborów radnych gromadzkich, sołtysów, podsołtysów oraz delegatów od gromad, nieposiadających rad gromadzkich, starosta powiatowy zarządza wybory radnych gminnych. Staroście powiatowemu służy ogólny nadzór nad przeprowadzeniem wyborów. Z tego tytułu starosta powiatowy korzysta analogicznie z uprawnień, określonych w art. 67 ustawy. W razie podziału gminy na okręgi wyborcze starosta powiatowy może poruczać wykonywanie nadzoru nad przeprowadzeniem wyborów w poszczególnych okręgach przewodniczącemu (zastępcy) oraz członkom (zastępcom) gminnej komisji wyborczej.

(2) W zarządzeniu wyborów starosta powiatowy podaje dzień zarządzenia wyborów, miejsce, lokal, dzień i godzinę rozpoczęcia zebrania wyborczego, ilość mandatów przypadających na daną gminę, ewentualny podział na okręgi wyborcze i ilość mandatów w każdym okręgu, nazwiska przewodniczącego gminnej i przewodniczących okręgowych komisji wyborczych. Dzień głosowania w poszczególnych okręgach wyborczych może być różny (wzór Nr. 1).

(3) Zarządzenie wyborów starosta powiatowy przesyła przewodniczącym gminnej ewentualnie również i okręgowych komisji wyborczych.

(4) Wybory radnych gminnych nie mogą odbywać się w okresie pilnych robót polnych oraz w dniach uroczystych świąt.

§ 7. (1) Celem przeprowadzenia wyborów radnych gminnych tworzy się komisje wyborcze w składzie trzech osób: przewodniczącego i dwóch członków.

(2) W gminach, stanowiących jeden okrąg wyborczy, tworzy się tylko gminną komisję wyborczą, w gminach zaś, podzielonych na okręgi wyborcze, tworzy się prócz gminnej również okręgowe komisje wyborcze po jednej dla każdego okręgu.

(3) Przewodniczącemu każdej komisji wyborczej mianuje starosta powiatowy. Członków powołuje przewodniczący. Członkami komisji wyborczych mogą być jedynie członkowie danego kolegium wyborczego. Warunek ten nie dotyczy przewodniczącego. Przewodniczący każdej komisji wyborczej wyznacza jednego z członków komisji jako swego za-

stępce. W braku któregośkolwiek z członków komisji, przewodniczący (zastępca) może powołać na jego miejsce zastępcę z pośród członków danego kolegium wyborczego. (Wzory Nr. 2 i 3). Od przyjęcia mandatu członka komisji nikt nie może się uchylić bez usprawiedliwionych przyczyn. Godność przewodniczącego (zastępcy) i członków (zastępców) komisji wyborczych jest honorowa. Mogą oni jedynie otrzymać zwrot kosztów przejazdu, o ile nie posiadają własnych środków lokomocji, przyczem wysokość kosztów przejazdu nie może przekraczać norm, ustalonych w danej miejscowości dla podwódt. Łączenie kandydatury na radnego z godnością przewodniczącego lub członka komisji wyborczej oraz ich zastępców jest niedopuszczalne w danej gminie, jeżeli gmina stanowi jeden okrąg wyborczy, bądź w danym okręgu wyborczym, jeżeli gmina jest podzielona na okręgi wyborcze.

(4) Do powzięcia uchwał komisji wyborczej potrzebna jest obecność przewodniczącego (zastępcy) i dwóch członków (zastępców). Uchwały komisji wyborczych zapadają większością głosów.

§ 8. (1) Na podstawie zarządzenia starosty powiatowego (§ 6) przewodniczący każdej komisji wyborczej za pośrednictwem sołtysów zawiadamia wszystkich członków kolegium wyborczego o miejscu, lokalu, dniu i godzinie zebrania wyborczego, podając liczbę mandatów, przypadających na daną gminę, ewentualny podział na okręgi wyborcze, liczbę mandatów w każdym okręgu i nazwiska przewodniczących komisji wyborczych. Zawiadomienie powinno być dokonane najpóźniej na 6 dni przed terminem zebrania wyborczego (wzór Nr. 4).

(2) Przewodniczący gminnej komisji wyborczej sporządza w układzie alfabetycznym wykaz członków gminnego kolegium wyborczego, w razie zaś podziału na okręgi wyborcze — wykazy członków okręgowych kolegiów wyborczych i doręcza przed zebraniem wyborczym przewodniczącym okręgowych komisji wyborczych (wzór Nr. 5).

§ 9. (1) Do ważności wyborów radnych gminnych konieczna jest obecność co najmniej połowy więcej jeden wszystkich członków danego kolegium. Ułamek zaokrągla się w górę do pełnej jedynek.

(2) W razie nieprzybycia koniecznej do przeprowadzenia wyborów liczby członków kolegium wyborczego (ust. (1)) przewodniczący komisji wyborczej wyznacza następny termin zebrania wyborczego, który nie może być późniejszy aniżeli 14 dnia, licząc od pierwszego terminu. O miejscu, dniu i godzinie zebrania zawiadamia przewodniczący komisji wyborczej wszystkich członków kolegium wyborczego za pośrednictwem sołtysów w sposób, określony w § 8 ust. (1). Zebranie wyborcze, zwołane w drugim terminie, jest prawomocne bez względu na ilość przybyłych na nie członków kolegium wyborczego. Po stanowieniach, zawartych w § 11 ust. (1), (2) i (3), nie stosuje się wówczas, a listę kandydatów może zgłosić każdy obecny na zebraniu wyborca.

Listy kandydatów.

§ 10. Przed rozpoczęciem wyborów przewodniczący komisji wyborczej, po stwierdzeniu obec-

ności wymaganej liczby członków kolegium wyborczego (§ 9) i odczytaniu §§ 3, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20 ust. (2) do ust. (4), 21, 22 ust. (5), 23, 24 i 25, przy wyborach zaś uzupełniających ponadto §§ 26, 27 i 28 rozporządzenia niniejszego, wzywa zebranych do zgłaszania list kandydatów na radnych, wyznaczając w tym celu co najmniej 15 minutowy okres czasu. Listy kandydatów powinny być zgłoszone w czasie, wyznaczonym przez przewodniczącego.

§ 11. (1) W gminach niepodzielonych na okręgi wyborcze co najmniej 1/20 część wszystkich członków kolegium wyborczego ma prawo zgłosić jedną listę kandydatów. Ułamki przyjmuje się za pełną jedynkę.

(2) W gminach podzielonych na okręgi wyborcze co najmniej 1/10 część wszystkich członków okręgowego kolegium wyborczego ma prawo zgłosić jedną listę kandydatów. Ułamki przyjmuje się za pełną jedynkę.

(3) W każdym przypadku liczbę 20 członków danego kolegium wyborczego należy uznać za wystarczającą do zgłoszenia listy kandydatów.

(4) Lista kandydatów powinna zawierać co najmniej tyle nazwisk kandydatów, ilu radnych wybiera się w danym okręgu wyborczym. Kandydatury, zgłoszone w ilości ponad podwójną ilość mandatów, przypadającą na dany okrąg wyborczy, skreśla się. Jeżeli lista zawiera mniej kandydatów aniżeli wynosi liczba mandatów, przewodniczący komisji wyborczej postępuje w myśl ust. (2) § 14 rozporządzenia niniejszego.

§ 12. (1) Lista kandydatów powinna być zgłoszona na piśmie lub ustnie do protokołu, podpisana własnoręcznie lub zgłoszona osobiście przez co najmniej taką liczbę członków kolegium wyborczego, jaka wskazana jest w § 11 bądź § 9 (ust. 2) rozporządzenia niniejszego, i zawierać imię, nazwisko, imiona rodziców, wiek i miejsce zamieszkania każdego ze zgłoszonych kandydatów. Członek kolegium wyborczego może podpisać lub ogłosić tylko jedną listę kandydatów. Listę może podpisać lub zgłosić również i kandydat, jeżeli jest członkiem danego kolegium wyborczego. W razie podpisania dwu lub więcej list przez jednego wyborcę, podpisy, umieszczone na wszystkich listach, są nieważne.

(2) Każdy kandydat powinien oświadczyć, iż zgadza się na wystawienie jego kandydatury, że posiada prawo wybieralności i że zapoznał się z treścią art. 6, 8 i 9 ustawy. Uczynić to może przez podpisanie deklaracji na piśmie, którą dołącza się do listy kandydatów, bądź przez oświadczenie ustne na zapytanie przewodniczącego komisji wyborczej, co powinno być uwidocznione w protokole wyborczym (wzór Nr. 6).

(3) Do listy, nie odpowiadającej warunkom, określonym w ust. (1) i (2), stosuje się postanowienia, zawarte w § 14 ust. (2).

(4) Za pełnomocnika listy, upoważnionego do porozumiewania się z komisją wyborczą, uważa się osobę, podpisaną na pierwszym miejscu, o ile przy zgłaszaniu listy nie wskazano wyraźnie jako pełnomocnika innej osoby.

(5) Zmiana kandydatury lub dopisanie nowej już po podpisaniu listy przez wymaganą liczbę wyborców są niedopuszczalne i powodują nieważność zmienionej lub dopisanej kandydatury.

(6) Wyborca ma prawo cofnąć swój udział w zgłoszeniu listy i to zarówno pisemny jak i ustny, jednakże tylko w okresie czasu, przeznaczonym przez przewodniczącego na zgłaszanie list.

§ 13. (1) Kandydować można tylko z jednej listy i tylko w jednym okręgu wyborczym. W razie umieszczenia kandydata na paru listach bez dołączenia deklaracji przewodniczący zwraca się do kandydata o oświadczenie, z której listy chce kandydować. W razie nieobecności kandydata komisja wyborcza utrzymuje kandydaturę jedynie na tej liście, do której dołączona jest deklaracja z datą najpóźniejszą. W razie jednakowych dat i nieobecności kandydata skreśla się go ze wszystkich list.

(2) Łączenie (blok) list jest niedopuszczalne.

(3) W przypadku wybrania kandydata w paru okręgach wybór jego będzie uznany za nieważny we wszystkich okręgach.

§ 14. (1) Po zgłoszeniu list kandydatów komisja wyborcza bada, czy zgłoszenia były prawidłowe i czy zgłoszeni kandydaci posiadają prawo wybieralności.

(2) W razie zauważenia istotnych braków lub wad, mogących spowodować unieważnienie listy w całości lub unieważnienie poszczególnych kandydatur, przewodniczący komisji wyborczej wzywa pełnomocnika listy do ich usunięcia, wymieniając wszystkie braki i wady i wyznaczając odpowiedni okres czasu na ich usunięcie. W przypadku nieusunięcia braków i wad w wyznaczonym okresie czasu komisja wyborcza stwierdza nieważność całej listy lub nieważność poszczególnych kandydatur w formie uchwały, zapadłej większością głosów. Od tych decyzji komisji wyborczej niema odwołania.

(3) Następnie komisja wyborcza ustala ważne zgłoszone listy kandydatów i nadaje każdej liście numer w kolejności zgłoszenia. W ten sposób ustalone listy kandydatów przewodniczący komisji wyborczej ogłasza zebranim i wywiesza do przejrzania w miejscu widocznym i dostępnym dla wyborców.

(4) W przypadku zgłoszenia jednej tylko ważnej listy głosowanie nie odbywa się, a radnymi zostają kandydaci, wymienieni na czele listy w liczbie równej ilości mandatów, pozostali zaś kandydaci zostają zastępcami radnych, w kolejności odpowiedzenia ich nazwisk na liście.

Głosowanie.

§ 15. (1) Głosowanie odbywa się zapomocą kart do głosowania i kopert.

(2) Karta do głosowania nie może być koloru oczywiście innego niż biały i może zawierać tylko numer ewentualnie nazwę jednej listy. Treść karty może być pisana lub odbita mechanicznie, przyczem numer listy może być określony słowem lub cyfrą. W razie gdy karta zawiera numer i nazwę różnych list, głos zalicza się tej liście, na którą wskazuje numer.

(3) Koperta do głosowania powinna być ostemplowana pieczęcią starosty powiatowego. Koperty powinny posiadać jeden kształt, kolor i gatunek papieru w danym okręgu wyborczym.

(4) Każdy wyborca może głosować tylko na jedną z ważnie zgłoszonych list kandydatów.

§ 16. (1) Nieważne są:

- a) karty do głosowania, włożone do kopert urzędowo nieostemplowanych;
- b) karty koloru oczywiście innego niż biały;
- c) karty nie wypełnione lub wyraźnie nieczytelne;
- d) karty nie wskazujące na jedną z ważnie zgłoszonych list kandydatów;
- e) karty, zawierające prócz numeru bądź nazwy listy dopiski, jednakże znaki pisarskie nie powodują nieważności karty.

(2) Z kilku znalezionych w kopercie kart do głosowania, prawidłowo wypełnionych i o jednakowej treści, komisja wyborcza uznaje za ważną tylko jedną kartę. Jeżeli zaś w kopercie znaleziono dwie lub więcej kart do głosowania o różnej treści, wszystkie karty komisja uznaje za nieważne.

§ 17. (1) Przed przystąpieniem do głosowania komisja wyborcza sprawdza, czy urna wyborcza jest póżna, poczem urnę zamyka. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny otwierać nie wolno.

(2) Przy sprawdzaniu urny wyborczej, głosowaniu i obliczaniu wyników głosowania mają prawo być obecni pełnomocnicy list kandydatów po jednym od każdej ważnie zgłoszonej listy (§ 12 ust. (4)).

(3) Głosowanie odbywa się w sposób następujący: wyborcy podchodzą kolejno do stołu, przy którym urzęduje komisja wyborcza i wymieniają swoje imię, nazwisko, miejsce zamieszkania oraz z jakiego tytułu są członkami kolegium wyborczego, przewodniczący zaś komisji wyborczej sprawdza, czy w wykazie członków danego kolegium wyborczego figuruje dany wyborca.

(4) Przewodniczący (zastępca), każdy członek komisji wyborczej (zastępca) oraz pełnomocnik listy kandydatów ma prawo zakwestjonować tożsamość osoby wyborcy. Uczynić to jednak mogą dopóki wyborca nie oddał głosu. Wyborca, nie posiadający dowodów tożsamości, uznanych przez komisję za wystarczające, może powołać się na świadectwo dwóch wiarogodnych świadków, znanych komisji. Decyzja w sprawie tożsamości osoby wyborcy należy do komisji wyborczej. Od tych decyzji niema odwołania.

(5) Po odszukaniu wyborcy w wykazie członków kolegium wyborczego przewodniczący odnotowuje w wykazie oddanie głosu, a wyborca otrzymuje od przewodniczącego komisji wyborczej kopertę, wkłada do niej kartę do głosowania i oddaje przewodniczącemu, który wrzuca ją do urny wyborczej w obecności wyborcy.

(6) Po oddaniu głosów przez zebranych przewodniczący komisji wyborczej zapytuje, czy wszyscy już głosowali i uprzedza, iż głosowanie zostanie zamknięte, poczem, w braku zgłaszających się, zamyka głosowanie.

(7) Głosowania przerywać nie wolno. Jeżeli wskutek nieprzewidzianego wypadku czynności wy-

borcze były uniemożliwione, komisja wyborcza może odroczyć głosowanie do dnia następnego. Zarządzenie takie powinno być natychmiast ogłoszone publicznie w sposób przyjęty w danej miejscowości. W razie przerwania głosowania komisja wyborcza opieczętuje akta i urnę wyborczą i odda je na przechowanie przewodniczącemu pod jego osobistą odpowiedzialnością. Po ponownym podjęciu głosowania należy protokółarnie stwierdzić, czy pieczęcie były nienaruszone.

§ 18. (1) Przewodniczący komisji wyborczej czuwa nad zapewnieniem porządku w czasie wyborów zarówno w lokalu wyborczym, jak i przed tym lokalem. Przewodniczący może zarządzić usunięcie z lokalu wyborczego osób, które zakłócają spokój lub naruszają przepisy, zawarte w ust. (2), oraz może wydawać zarządzenia, zdążające do zapewnienia wyborcom dostępu do lokalu wyborczego i do urny wyborczej.

(2) W czasie głosowania nie wolno w lokalu wyborczym, w budynku, w którym się ten lokal znajduje, na ulicy i na placu przed wejściem do budynku, w promieniu stu metrów wygłaszać przemówień do wyborców i w jakikolwiek inny sposób agitować.

(3) Starosta powiatowy, celem zapewnienia bezpieczeństwa i spokoju publicznego może zarządzić wyznaczenie przy lokalu wyborczym posterunku policyjnego.

Obliczenie głosów.

§ 19. Po zamknięciu głosowania komisja wyborcza ustala liczbę oddanych głosów. W tym celu przewodniczący komisji wyborczej wyjmuję z urny koperty, liczy je i porównywa liczbę ich z liczbą wyborców, którzy oddali głos według wykazu członków kolegium wyborczego. Jeżeli powyższe liczby nie są jednakowe, należy to zaznaczyć w protokółie wyborczym z podaniem przyczyn, mogących wyjaśnić powyższą niezgodność. Następnie przewodniczący wyjmuję z kopert karty do głosowania i odczytuje ich treść, dwaj zaś członkowie komisji wyborczej wpisują do dwóch kart obliczenia głosy, oddane ważne na poszczególne listy kandydatów. W trakcie odczytywania karty do głosowania przewodniczący komisji wyborczej bada jej ważność. O nieważności karty do głosowania decyduje komisja wyborcza. Od tych decyzji niema odwołania (wzór Nr. 7).

Podział mandatów.

§ 20. (1) Po ustaleniu, ile każda z list kandydatów otrzymała ważnie oddanych głosów, komisja wyborcza dokonywa podziału mandatów pomiędzy listy.

(2) Mandaty radnych rozdziela się pomiędzy ważne zgłoszone listy kandydatów w stosunku do ilości głosów, ważnie oddanych na daną listę. Łączną sumę głosów, ważnie oddanych na wszystkie ważne zgłoszone listy kandydatów, dzieli się przez liczbę mandatów. Iloraz, otrzymany w ten sposób, jest dzielnikiem wyborczym, przyczem ułamek zaokrągla się w górę do pełnej jedynki. Każda lista otrzymuje tyle mandatów, ile razy dzielnik wyborczy mieści się w liczbie głosów, ważnie oddanych na daną listę, nie uwzględniając ułamków.

(3) Jeżeli po tym podziale pozostaną jeszcze wolne mandaty, dzieli się ilość głosów każdej listy przez liczbę mandatów już jej przyznanych, powiększoną o jeden. W przypadku, gdy lista nie otrzymała żadnego mandatu, ilość głosów padłych na nią dzieli się przez 1. Tej listy, która wykaże najwyższy iloraz, licząc wraz z ułamkiem, przyznaje się dalszy mandat. W ten sposób postępuje się aż do rozdziału wszystkich mandatów pomiędzy listy kandydatów.

(4) W razie, gdyby parę list miało jednakowe prawo do tego samego mandatu, o przydziale mandatu rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej.

Przykład:

Gmina wybiera 16 radnych. Uprawnionych do głosowania 210 osób. Gmina podzielona na dwa okręgi wyborcze po 8 mandatów w każdym. Kolegium wyborcze I okręgu wyborczego składa się ze 100 osób, obecnych — 80 osób. Kolegium wyborcze II okręgu wyborczego składa się ze 110 osób, obecnych — 105 osób.

Okrąg I. Zgłoszono 3 listy ważne.

Lista Nr. 1	otrzymała	35	głosów	ważnych
" Nr. 2	"	25	"	"
" Nr. 3	"	20	"	"

Razem 80 głosów ważnych

Ustalamy dzielnik wyborczy $80 : 8 = 10$.

Dzielnik wyborczy = 10.

Podział mandatów pomiędzy listy:

Lista Nr. 1	—	$35 : 10 = 3$	mandaty
" Nr. 2	—	$25 : 10 = 2$	"
" Nr. 3	—	$20 : 10 = 2$	"

Razem 7 mandatów

Pozostaje jeszcze jeden mandat.

Lista Nr. 1	—	$35 : 4 = 8\frac{3}{4}$
" Nr. 2	—	$25 : 3 = 8\frac{1}{3}$
" Nr. 3	—	$20 : 3 = 6\frac{2}{3}$

Ósmy mandat otrzymuje lista Nr. 1.

Wynik ostateczny:

Lista Nr. 1	otrzymuje	4	mandaty
" Nr. 2	"	2	"
" Nr. 3	"	2	"

Okrąg II. Zgłoszono 4 listy ważne.

Lista Nr. 1	otrzymała	55	głosów	ważnych
" Nr. 2	"	16	"	"
" Nr. 3	"	12	"	"
" Nr. 4	"	22	"	"

Razem 105 głosów ważnych

Ustalamy dzielnik wyborczy

$105 : 8 = 13\frac{1}{8}$.

Dzielnik wyborczy wynosi 14.

Podział mandatów pomiędzy listy:

Lista Nr. 1	—	$55 : 14 = 3$	mandaty
" Nr. 2	—	$16 : 14 = 1$	mandat
" Nr. 3	—	$12 : 14 = 0$	mandatów
" Nr. 4	—	$22 : 14 = 1$	mandat

Razem 5 mandatów

Pozostają jeszcze 3 mandaty do podziału.

Lista Nr. 1 — $55 : 4 = 13\frac{3}{4}$

" Nr. 2 — $16 : 2 = 8$

" Nr. 3 — $12 : 1 = 12$

" Nr. 4 — $22 : 2 = 11$.

Szósty mandat przypada liście Nr. 1. Pozostają jeszcze 2 mandaty.

Lista Nr. 1 — $55 : 5 = 11$

" Nr. 2 — $16 : 2 = 8$

" Nr. 3 — $12 : 1 = 12$

" Nr. 4 — $22 : 2 = 11$.

Siódmy mandat przypada liście Nr. 3. Pozostaje jeszcze ósmy mandat.

Lista Nr. 1 — $55 : 5 = 11$

" Nr. 2 — $16 : 2 = 8$

" Nr. 3 — $12 : 2 = 6$

" Nr. 4 — $22 : 2 = 11$.

Ponieważ listy Nr. 1 i Nr. 4 mają jednakowe prawo do ósmego mandatu, należy przeto postąpić w myśl § 22 ust. (4), t. j. o przydziale 8-ego mandatu rozstrzyga los.

Wynik ostateczny:

Lista Nr. 1	otrzymuje	4	bądź 5	mandatów
" Nr. 2	"	1	mandat	
" Nr. 3	"	1	"	
" Nr. 4	"	1	bądź 2	mandaty.

Ustalenie wyników wyborów.

§ 21. (1) Mandaty, uzyskane przez poszczególne listy, przypadają kandydatom danej listy w kolejności zajmowanego miejsca na liście.

(2) Kandydatów danej listy, którzy nie uzyskali mandatu, zapisuje się na listę zastępców radnych teje listy według kolejnego porządku umieszczenia nazwisk na liście, w ilości co najwyżej odpowiadającej liczbie mandatów, uzyskanych przez teje listę.

Ogłoszenie wyniku wyborów i protokół wyborczy.

§ 22. (1) Po ustaleniu wyniku głosowania komisja wyborcza sporządza protokół wyborczy w dwóch egzemplarzach, który powinien zawierać datę, miejsce i czas trwania wyborów (początek i koniec), ewentualnie okrąg wyborczy, skład komisji wyborczej, nazwiska pełnomocników list obecnych w czasie głosowania, liczbę uprawnionych, liczbę obecnych i liczbę głosujących wyborców według wykazu wyborców oraz według wyjętych z urny kopert z wyjaśnieniem ewentualnej niezgodności powyższych liczb, ważne zgłoszone listy kandydatów, listy unieważnione z podaniem powodów unieważnienia, liczby ważne oddanych głosów na poszczególne listy, liczby głosów unieważnionych z podaniem powodów unieważnienia, imiona, nazwiska, wiek i miejsce zamieszkania wybranych radnych oraz ich zastępców (wzór Nr. 8).

(2) Protokół wyborczy podpisują przewodniczący i członkowie komisji wyborczej.

(3) Do protokołu dołącza się zgłoszone listy kandydatów, karty do głosowania (ważne i unieważnione), wykaz członków kolegium wyborczego i kartę obliczenia głosów.

(4) W razie podziału gminy na okręgi wyborcze przewodniczący okręgowej komisji wyborczej przesyła akta wyborcze wraz z protokołem wyborczym

przewodniczącemu gminnej komisji wyborczej. Przewodniczący gminnej komisji wyborczej przesyła jeden egzemplarz protokołu wyborczego staroście powiatowemu i to zarówno w przypadku, gdy gmina jest podzielona na okręgi wyborcze, jak i w przypadku, gdy gmina stanowi jeden okrąg wyborczy.

(5) Bezzwłocznie po ustaleniu wyniku wyborów i sporządzeniu protokołu wyborczego przewodniczący komisji wyborczej ogłasza zebranim wyborcom wynik wyborów.

Protesty wyborcze i unieważnienie wyborów.

§ 23. Wybory są nieważne:

a) jeżeli zostanie stwierdzone, że w danym okręgu wyborczym dopuszczono się przy wyborach przekupstw, fałszu lub jakiegokolwiek podstępu, a popełnione przestępstwa mogły wpłynąć na wynik wyborów;

b) jeżeli wybory przeprowadzone zostały niezgodnie z przepisami rozporządzenia niniejszego, a popełnione uchybienia mogły wpłynąć na wynik wyborów.

§ 24. (1) W ciągu 7 dni po dniu ogłoszenia przez przewodniczącego komisji wyborczej wyniku wyborów ta sama liczba wyborców, jaka miała prawo zgłosić listę kandydatów (§ 11 bądź § 9), ma prawo wnieść protest przeciwko wyborom z żądaniem unieważnienia wyborów w całości w danej gminie lub w danym okręgu wyborczym, albo wyboru poszczególnych radnych.

(2) Protesty wnosi się na piśmie na ręce przewodniczącego gminnej komisji wyborczej, który w terminie 3-dniowym powinien je przesłać z odpowiednimi wyjaśnieniami i aktami wyborczymi do starosty powiatowego.

§ 25. (1) O nieważności w całości lub w części, z urzędu lub na skutek protestu orzeka starosta powiatowy, stosując postanowienia, zawarte w art. 31 ustawy, na terenie zaś województw: pomorskiego i poznańskiego — zawarte w art. 97 ustawy.

(2) W razie unieważnienia wyboru poszczególnych radnych z urzędu lub na skutek protestu wstępują na ich miejsce kolejno ich zastępcy. W razie zaś unieważnienia wyborów w całości w gminie lub okręgu wyborczym starosta powiatowy zarządza najpóźniej w ciągu 14 dni nowe wybory w gminie lub w danym okręgu.

Wybory uzupełniające.

§ 26. (1) W braku zastępców radnych lub gdy listy zastępców zostaną wyczerpane a liczba radnych zmniejszy się o 20% starosta powiatowy może zarządzić wybory uzupełniające. Starosta powiatowy obowiązany jest to uczynić, gdy liczba radnych zmniejszy się o 30%, a rada nie będzie rozwiązana w myśl art. 69 ust. (3) ustawy. Przy obliczaniu 20 lub 30% ułamki zaokrągla się w górę do pełnej jedynki.

(2) Gdyby na poszczególne okręgi wyborcze według podziału, obowiązującego przy wyborach głównych, miało przypadać przy wyborach uzupełniających

mniej niż 3 mandaty, wówczas starosta powiatowy powinien okręgi takie włączyć do sąsiednich lub połączyć we wspólne okręgi tak, ażeby każdy poszczególny okrąg wyborczy posiadał przy wyborach uzupełniających co najmniej 3 mandaty. Dla przeprowadzenia wyborów uzupełniających powołuje się nowe komisje wyborcze na tych samych zasadach jak przy wyborach głównych.

§ 27. (1) Delegatami od gromad, nie posiadających rad gromadzkich, do gminnych lub okręgowych kolegiów wyborczych mogą być przy wyborach uzupełniających ci sami delegaci (zastępcy), którzy byli wybrani do przeprowadzenia wyborów głównych.

(2) Starosta powiatowy, zarządzając wybory uzupełniające do rady gminnej, może zarządzić wybór nowych delegatów od gromad.

(3) W razie zarządzenia wyborów nowych delegatów od gromad, wybór ich przeprowadza się na tych samych zasadach, na jakich dokonywany był wybór delegatów przy wyborach głównych. Liczba delegatów od poszczególnych gromad może być utrzymana ta, która obowiązywała przy wyborach głównych, może być jednak zmieniona w zależności od zmiany liczby mieszkańców, stwierdzonej na podstawie danych o ewidencji ludności.

§ 28. (1) Przy wyborze radnych gminnych w wyborach uzupełniających stosuje się postanowienia rozporządzenia niniejszego, obowiązujące przy wyborach głównych.

(2) Zastępcy radnych, wybranych w wyborach uzupełniających, powoływani są na tych samych zasadach jak i przy wyborach głównych.

Przepisy końcowe.

§ 29. Dotychczasowy wójt a na terenie województw pomorskiego i poznańskiego przy pierwszych wyborach dotychczasowy sołtys bądź przełożony obszaru dworskiego obowiązani są dostarczyć komisjom wyborczym lokali wraz z potrzebnym urządzeniem. Funkcjonariusze gminni mogą być dopuszczeni przez przewodniczącego komisji wyborczej do pomocy komisjom przy spełnianiu wszelkich czynności. Podania i świadectwa w sprawach wyborczych są wolne od opłat stemplowych oraz opłat administracyjnych związków samorządowych. Koszty wyborów pokrywa na rachunek gminy powiatowy związek samorządowy.

§ 30. Akta wyborcze po uprawomocnieniu się wyborów przechowywane są w aktach zarządu gminnego gminy wiejskiej, powstałej na podstawie art. 103 ustawy.

§ 31. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Marjan Zyndram-Kościałkowski

Załączniki do rozp. Ministra Spraw
Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1934 r.
(poz. 959).

Wzór Nr. 1
do § 6.

STAROSTA POWIATOWY

w.....

Nr.....

dnia..... 193..... r.

Do

Pana Przewodniczącego Gminnej
(Okręgowej) Komisji Wyborczej

w.....

Na podstawie § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 959) zarządzam wybory do rady gminnej w.....
Dniem zarządzenia wyborów jest dzień..... 193..... r. Zebranie wyborcze odbędzie się w..... w lokalu..... dnia..... o godzinie.....

Na gminę przypada..... mandatów radnych gminnych.

Na podstawie § 4 wymienionego rozporządzenia postanawiam, iż obszar gminy (stanowi jeden okrąg wyborczy) podzielony jest na..... okręgów wyborczych a mianowicie:

I okrąg wyborczy obejmuje..... i wybiera..... radnych,

II okrąg wyborczy obejmuje..... i wybiera..... radnych
i t. d.

STAROSTA POWIATOWY

U w a g a: niepotrzebne skreślić.

STAROSTA POWIATOWY

Wzór Nr. 2
do § 7.

w.....

Nr.....

dnia..... 193..... r.

Do Pana.....

w.....

Na podstawie § 7 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 959) mianuję Pana Przewodniczącym Gminnej (Okręgowej) Komisji Wyborczej przy wyborach radnych gminnych w gminie w.....
(w okręgu Nr.....).

STAROSTA POWIATOWY

PRZEWODNICZĄCY GMINNEJ
(OKRĘGOWEJ) KOMISJI WYBORCZEJ

Wzór Nr. 3
do § 7.

W.....

dnia..... 193..... r.

Do Pana.....

W.....

Na podstawie § 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 959) i zarządzenia Starosty Powiatowego w..... z dnia..... 193..... r. Nr..... powołuję Pana na członka Gminnej (Okręgowej) Komisji Wyborczej przy wyborach radnych gminnych w gminie w..... (w okręgu Nr.....).

PRZEWODNICZĄCY GMINNEJ (OKRĘGOWEJ)
KOMISJI WYBORCZEJ.

Wzór Nr. 4
do § 8.

ZAWIADOMIENIE

Na podstawie § 8 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 959) i zarządzenia Starosty Powiatowego w..... z dnia..... 193..... r. Nr..... zawiadamiam, iż zebranie wyborcze gminnego (okręgowego) kolegium wyborczego odbędzie się w..... w lokalu..... dnia..... 193..... r. o godzinie..... Zebranie ma dokonać wyboru radnych gminnych.

Obszar gminy (stanowi jeden okrąg wyborczy) został podzielony na..... okręgów wyborczych, a mianowicie:

okrąg I obejmuje..... i wybiera..... radnych

" II "..... "..... "..... "..... ".....

i t. d.

Przewodniczącym Gminnej Komisji Wyborczej jest.....

Przewodniczącym Okręgowej Komisji Wyborczej jest:

w okręgu Nr. I.....

" Nr. II.....

i t. d.

..... dnia..... 193..... r.

Przewodniczący Gminnej (Okręgowej)
Komisji Wyborczej

Powyższe przyjąłem do wiadomości:

Imię i nazwisko członka kolegium wyborczego	data zawiadomienia	p o d p i s
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

i t. d.

Wzór Nr. 5
do § 8.

ALFABETYCZNY WYKAZ

członków gminnego (okręgowego) kolegium wyborczego przy wyborach radnych gminnych w gminie w.....
..... (okręg Nr.....)

[illegible]

Wzór Nr. 6
do § 12.

DEKLARACJA

Niniejszem wyrażam(y) zgodę na postawienie mojej (naszej) kandydatury na radnego gminnego w gminie w .....

Równocześnie oświadczam(y), iż posiadam(y) prawo wybieralności na powyższe stanowisko i że znaną mi (nam) jest treść art. 6, 8 i 9 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294).

..... (miejscowość) ..... dnia ..... 193..... r.

(podpisy)

Wzór Nr. 7
do § 19.

KARTA OBLICZENIA GŁOSÓW

przy wyborach radnych gminnych w ..... (okrąg Nr. ....)

[illegible]

i t, d,

..... (miejscowość) ..... dnia ..... 193..... r.

Przewodniczący Komisji Wyborczej

Członkowie

U w a g a: w poszczególnych kratkach karty oznacza się kreską każdy otrzymany przez właściwą listę ważny głos.

PROTOKÓŁ WYBORCZY

przy wyborach radnych gminnych w gminie w..... (okrąg Nr.....)

Dnia..... 193..... w..... gm..... pow..... odbyły się
wybory radnych gminnych w ilości.....

Czas trwania wyborów: od godz..... do godz..... z przerwami od godz..... do godz.....

Skład komisji wyborczej: przewodniczący.....

członkowie.....

Obecni w czasie głosowania pełnomocnicy list.....

Liczba uprawnionych do głosowania..... liczba obecnych..... liczba głosujących: w/g
wykazu..... w/g kopert w urnie.....

Niezgoda powyższych liczb tłumaczy się tem, że.....

Przewodniczący wezwał pełnomocników list do usunięcia braków i wad (wymienić Nr. Nr. list
oraz braki i wady).....

Ważnie zgłoszone listy kandydatów:

Lista Nr. 1..... Lista Nr. 2.....

.....

.....

i t. d.

Listy unieważnione z podaniem powodów unieważnienia:.....

Liczby ważnie oddanych głosów na poszczególne listy:

Lista Nr. 1 otrzymała..... głosów. Lista Nr. 2 otrzymała..... głosów i t. d.

Liczby głosów unieważnionych z podaniem powodów unieważnienia:

Na radnych gminnych wybrano:

z listy Nr. 1..... z listy Nr. 2.....

.....

.....

i t. d.

Na listę zastępców radnych gminnych wpisano:

z listy Nr. 1..... z listy Nr. 2.....

.....

.....

i t. d.

Wynik wyborów został należycie ogłoszony.

Przewodniczący Komisji Wyborczej

Członkowie.....

.....